EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 6. 2019
COM(2019) 531 final

SPRÁVA KOMISIE

Belgicko

Správa vypracovaná v súlade s článkom 126 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

SPRÁVA KOMISIE

Belgicko

Správa vypracovaná v súlade s článkom 126 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

1. ÚVOD

V článku 126 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ alebo aj „zmluva“) sa stanovuje postup pri nadmernom deficite (EDP). Tento postup sa ďalej spresňuje v nariadení (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku[1], ktoré je súčasťou Paktu stability a rastu. Osobitné ustanovenia pre členské štáty eurozóny v rámci postupu pri nadmernom deficite sú stanovené v nariadení (EÚ) č. 473/2013[2].

Podľa článku 126 ods. 2 ZFEÚ musí Komisia sledovať dodržiavanie rozpočtovej disciplíny na základe dvoch kritérií, a to: a) či pomer plánovaného alebo skutočného štátneho deficitu k hrubému domácemu produktu (HDP) neprekračuje referenčnú hodnotu 3 %; a b) či pomer verejného dlhu k HDP neprekračuje referenčnú hodnotu 60 %, okrem prípadov, keď sa dostatočne znižuje a vyhovujúcim tempom sa približuje referenčnej hodnote.

V článku 126 ods. 3 ZFEÚ sa stanovuje, že ak členský štát nesplní požiadavky vyplývajúce z jedného alebo oboch uvedených kritérií, Komisia musí pripraviť správu. Uvedená správa „*prihliadne tiež na to, či štátny deficit prekračuje štátne výdavky na investície a zohľadní všetky ostatné závažné faktory vrátane stavu hospodárskeho a rozpočtového výhľadu členského štátu na stredne dlhé obdobie*“.

V tejto správe, ktorá predstavuje prvý krok v rámci postupu pri nadmernom deficite, sa analyzuje dodržiavanie kritéria deficitu a dlhového kritéria zmluvy zo strany Belgicka, s náležitým zreteľom na ekonomický kontext a ďalšie závažné faktory.

Z údajov oznámených belgickými orgánmi 29. marca 2019[3] a následne overených Eurostatom[4] vyplýva, že deficit verejných financií v Belgicku dosiahol v roku 2018 úroveň 0,7 % HPD, zatiaľ čo dlh bol na úrovni 102,0 % HDP, čo je nad referenčnou hodnotou 60 % HDP. Na rok 2019 sa podľa návrhu rozpočtového plánu plánoval deficit vo výške 1,0 % HDP a pomer dlhu k HDP vo výške 100,2 % HDP; zatiaľ čo v programe stability Belgicka na rok 2019, ktorý prijala Komisia 26. apríla 2019, sa plánuje deficit na úrovni 0,8 % HDP a pomer dlhu k HDP na úrovni 100,6 % HDP.

---

[1] Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6. V tejto správe sa zohľadňujú aj „Špecifikácie implementácie Paktu stability a rastu a usmernenia k forme a obsahu programov stability a konvergenčných programov“, ktoré prijal Hospodársky a finančný výbor 5. júla 2016 a ktoré sú k dispozícii na adrese: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

[3] Podľa nariadenia (ES) č. 479/2009 musia členské štáty Komisii dvakrát ročne oznamovať plánovanú a skutočnú úroveň deficitu a dlhu verejných financií. Najnovšie oznámenie Belgicka sa nachádza na adrese http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables.

[4] Tlačová správa Eurostatu č. 67/2019, https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4fffe7bcdfad.

Z oznámených údajov vyplýva, že Belgicko nedodržalo v roku 2018 referenčnú hodnotu pre úpravu pomeru dlhu k HDP[5] (pozri tabuľku 1), keďže rozdiel oproti referenčnej hodnote je 1,1 percentuálneho bodu HDP. Navyše sa na základe prognózy Komisie z jari 2019 predpokladá, že Belgicko nedodrží referenčnú hodnotu pre úpravu pomeru dlhu k HDP ani v rokoch 2019 a 2020, keďže sa očakáva, že jeho pomer dlhu k HDP zostane v roku 2019 na úrovni 1,7 percentuálneho bodu HDP nad spätne orientovanou referenčnou hodnotou pre úpravu pomeru dlhu k HDP a v roku 2020 na úrovni 1,9 percentuálneho bodu HDP nad výhľadovo orientovanou referenčnou hodnotou pre úpravu pomeru dlhu k HDP. Na základe scenára zahrnutého v programe stability na rok 2019 sa dodržiavanie dlhového kritéria plánuje od roku 2019, pričom v roku 2019 sa má výhľadovo orientovaná referenčná hodnota pre úpravu pomeru dlhu k HDP prekročiť o 0,2 percentuálneho bodu a v roku 2020 o 0,6 percentuálneho bodu.

Nedodržanie referenčnej hodnoty pre úpravu pomeru dlhu k HDP v roku 2018 zo strany Belgicka je dôkazom existencie nadmerného deficitu *prima facie* na účely Paktu stability a rastu, no pred zohľadnením všetkých ďalej uvedených faktorov.

Komisia preto pripravila túto správu s cieľom komplexne posúdiť odchýlku od referenčnej hodnoty pre úpravu pomeru dlhu k HDP a prekročenie referenčnej hodnoty stanovenej v zmluve s cieľom preskúmať, či je po zvážení všetkých závažných faktorov oprávnené začatie postupu pri nadmernom deficite. V oddiele 2 správy sa skúma kritérium deficitu. V oddiele 3 sa skúma dlhové kritérium. V oddiele 4 sa rozoberajú verejné investície a ďalšie závažné faktory vrátane posúdenia súladu s požadovaným postupom úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa. V správe sa zohľadňuje prognóza Komisie z jari 2019, ktorá bola uverejnená 7. mája 2019, a hodnotenie Komisie týkajúce sa následného makroekonomického a fiškálneho vývoja.

Tabuľka 1: Deficit verejných financií a verejný dlh (% HDP)

		2015	2016	2017	2018	2019		2020	
						KOM	PS	KOM	PS
Kritérium deficitu	Saldo verejných financií	-2,4	-2,4	-0,8	-0,7	-1,3	-0,8	-1,5	-0,2
Dlhové kritérium	Hrubý dlh verejných financií	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
	Rozdiel referenčnej hodnoty pre úpravu pomeru dlhu k HDP	n.r	n.r	1,3	1,1	1,7	-0,2	1,9	-0,6
	Zmena štrukturálneho salda	0,6	0,0	0,8	0,0	0,0	0,5	-0,3	0,6
	Požadovaná MLSA	1,4	2,2	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
Zdroj: program stability Belgicka na rok 2019 (PS) a prognóza Komisie z jari 2019 (KOM)									

[5] Dodržiavanie referenčnej hodnoty pre úpravu pomeru dlhu k HDP sa posudzuje na základe troch rôznych konfigurácií: spätne orientovaná referenčná hodnota, výhľadovo orientovaná referenčná hodnota a referenčná hodnota pre úpravu pomeru dlhu k HDP prispôsobená vplyvu cyklu.

2. KRITÉRIUM DEFICITU

Deficit verejných financií Belgicka sa znížil z 0,8 % HDP v roku 2017 na 0,7 % HDP v roku 2018. Podľa prognózy Komisie z jari 2019 sa deficit zvýši v roku 2019 na úroveň 1,3 % pri súčasnom dodržaní referenčnej hodnoty 3 % HDP stanovenej v zmluve. Podľa prognózy Komisie za predpokladu nezmenenej politiky deficit v roku 2020 ďalej vzrastie na 1,5 % HDP.

Podľa viacročnej trajektórie zahrnutej do programu stability na rok 2019 sa predpokladá stabilizácia deficitu na úrovni 0,8 % v roku 2019 a zníženie na 0,2 % v roku 2020. Belgický predseda vlády sa 18. decembra 2018 vzdal svojho mandátu. Úradnícka vláda odvtedy prijala rozpočty pripravené v súlade s predpokladom nezmenenej politiky. V dôsledku toho vláda v čase predloženia programu stability nemala plné rozpočtové právomoci podľa vnútroštátnych ústavných pravidiel a/alebo dohovorov. Z tohto dôvodu program stability predstavuje rozpočtovú trajektóriu, ktorá nie je podporená prijatými alebo dostatočne podrobnými opatreniami na dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa vyrovnaného rozpočtu v štrukturálnom vyjadrení v roku 2021. Rozdiel medzi prognózou Komisie a programom stability na rok 2019 vyplýva z viacerých opatrení, ktoré neboli zahrnuté do prognózy Komisie, pretože nie sú prijaté alebo dostatočne špecifikované, prípadne sa považujú za dočasné (končia sa v roku 2018 a v roku 2019 už sa nevyskytujú)[6]. Rozdiel v roku 2020 bude závisieť najmä od zníženia výdavkov (–0,6 percentuálneho bodu HDP) a zvýšenia príjmov (+0,2 percentuálneho bodu HDP), ktoré nie sú podporované špecifikovanými dodatočnými opatreniami.

Belgicko teda spĺňa kritérium deficitu vymedzené v zmluve a nariadení (ES) č. 1467/97.

3. DLHOVÉ KRITÉRIUM

Verejný dlh dosiahol vrchol v roku 2014, keď bol na úrovni 107,5 % HDP, a v roku 2017 klesol na 103,4 %. V roku 2018 dlh ďalej klesol na 102,0 % HDP, najmä v dôsledku primárneho prebytku a klesajúceho príspevku v dôsledku negatívneho efektu „snehovej gule“ (nižšie úrokové platby v kombinácii s vyšším rastom nominálneho HDP), čo bolo len čiastočne vyvážené zosúladením dlhu a deficitu smerom nahor. Dynamika dlhu je podrobnejšie opísaná v oddiele 4.2.

V prognóze Komisie sa v nadchádzajúcich rokoch predpokladá mierne zníženie dlhu na 101,3 % HDP v roku 2019 a na 100,7 % HDP v roku 2020. Ročný pokles v priemere o 1,3 percentuálneho bodu HDP v dôsledku primárnych prebytkov a efektu „snehovej gule“ by mal byť podľa prognózy čiastočne kompenzovaný zosúladením dlhu a deficitu smerom nahor v rokoch 2019 – 2020. V týchto prognózach sa nezohľadňuje vplyv potenciálneho predaja aktív finančného sektora.

Podľa programu stability Belgicka na rok 2019 sa pomer dlhu ku koncu roka 2019 zníži na 100,6 % HDP a v roku 2020 na 98,5 % HDP. Rozdiel oproti prognóze Komisie za predpokladu nezmenenej politiky vyplýva najmä z nižšieho plánovaného celkového deficitu v programe stability s veľmi podobnými predpokladmi nominálneho rastu a mierne nižším zosúladením dlhu a deficitu.

Po zrušení postupu pri nadmernom deficite v júni 2014 podliehalo Belgicko trojročnému prechodnému obdobiu na splnenie referenčnej hodnoty pre zníženie dlhu. Toto prechodné obdobie sa začalo v roku 2014 a skončilo sa v roku 2016. Po skončení prechodného obdobia platí od roku 2017 štandardná referenčná hodnota pre úpravu pomeru dlhu k HDP.

[6] Pozri posúdenie programu stability na rok 2019 pre Belgicko.

Z oznámených údajov vyplýva, že Belgicko nedodržalo v roku 2018 referenčnú hodnotu pre úpravu pomeru dlhu k HDP (pozri tabuľku 1), keďže rozdiel oproti referenčnej hodnote je 1,1 % HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2019 sa predpokladá, že Belgicko nesplní v rokoch 2019 a 2020 referenčnú hodnotu pre úpravu pomeru dlhu k HDP, keďže sa očakáva, že jeho pomer dlhu k HDP zostane v roku 2019 na úrovni 1,7 % a v roku 2020 na úrovni 1,9 % HDP nad referenčnou hodnotou pre úpravu pomeru dlhu k HDP.

Na základe scenára zahrnutého v programe stability na rok 2019 sa od roku 2019 zabezpečí dodržiavanie dlhového kritéria, keďže Belgicko presiahne referenčnú hodnotu pre úpravu pomeru dlhu k HDP v roku 2019 (vo svojej výhľadovo orientovanej konfigurácii) o 0,7 % HDP a v roku 2020 prísne dodrží úroveň 0,0 %. V programe stability na rok 2018 sa plánovalo splnenie dlhového kritéria od roku 2018. Rozdiel oproti prognóze Komisie vyplýva zo zníženia deficitu, ktorý je v roku 2019 vyšší o 0,5 % a v roku 2020 vyšší o 1,3 % vzhľadom na to, že prognóza Komisie je založená na predpoklade nezmenenej politiky, zatiaľ čo program stability odráža plánované úsilie o dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa Belgicka (štrukturálne saldo vo výške 0,0 % HDP) v roku 2021, ktoré však nie je podložené dostatočne podrobnými opatreniami. Rozdiel čiastočne vyplýva aj z vyššieho očakávaného zosúladenia dlhu a deficitu v roku 2019, ktoré nie je vyvážené nižším zosúladením v roku 2020.

Z analýzy teda vyplýva, že , dlhové kritérium na účely zmluvy a nariadenia (ES) č. 1467/1997 *prima facie* nie je splnené, a to na základe výsledných údajov za rok 2018 a prognózy Komisie z jari 2019, ako aj programu stability na rok 2019, avšak pred zohľadnením všetkých relevantných faktorov, ktoré sú uvedené ďalej.

Tabuľka 2: Dynamika dlhu

	2015	2016	2017	2018	2019		2020	
	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	PS	KOM	PS
Pomer hrubého dlhu verejných financií	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
Zmena pomeru dlhu [b] (1 = 2+3+4)	-1,2	-0,3	-2,7	-1,4	-0,7	-1,4	-0,5	-2,1
Príspevky:								
• Primárne saldo (2)	-0,6	-0,4	-1,6	-1,6	-0,8	-1,3	-0,5	-1,8
• Efekt „snehovej gule“ (3)	0,2	-0,6	-1,0	-0,4	-0,6	-0,9	-0,7	-0,9
z toho:								
Výdavky na úroky	3,0	2,8	2,5	2,3	2,1	2,1	2,0	1,9
Rast reálneho HDP	-1,7	-1,5	-1,7	-1,4	-1,2	-1,3	-1,2	-1,4
Inflácia (deflátor HDP)	-1,0	-1,8	-1,7	-1,2	-1,5	-1,8	-1,6	-1,5
• Zosúladenie dlhu a deficitu (4)	-0,7	0,7	0,0	0,5	0,7	0,9	0,7	0,6

Poznámky:

[a] V percentách HDP.

[b] Zmenu pomeru hrubého dlhu možno rozložiť takto:

$$\frac{D_t}{Y_t} - \frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} * \frac{i_t - y_t}{1+y_t}\right) + \frac{SF_t}{Y_t}$$

pričom *t je časový index* ; *D* je výška verejného dlhu, *PD* je primárny deficit, *Y* je nominálne HDP a *SF* je zosúladenie dlhu a deficitu, *i* a *y* predstavujú priemerné náklady na dlh a rast nominálneho HDP. Pojem v zátvorkách predstavuje efekt „snehovej gule“, meria kombinovaný účinok výdavkov na úroky a hospodárskeho rastu na pomer dlhu.

Zdroj: Program stability na rok 2018 (PS) a prognóza Komisie z jari 2018

4. ZÁVAŽNÉ FAKTORY

V článku 126 ods. 3 ZFEÚ sa stanovuje, že správa Komisie „*prihliadne tiež na to, či štátny deficit prekračuje štátne výdavky na investície a zohľadní všetky ostatné závažné faktory vrátane stavu hospodárskeho a rozpočtového výhľadu členského štátu na stredne dlhé obdobie*“. Uvedené faktory sú ďalej objasnené v článku 2 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1467/97, v ktorom sa takisto stanovuje, že treba náležite zohľadniť „*všetky ostatné faktory, ktoré sú podľa názoru dotknutého členského štátu závažné z hľadiska komplexného posúdenia súladu s kritériami deficitu a dlhu, a ktoré členský štát predložil Rade a Komisii*“.

V prípade zjavného porušenia dlhového kritéria je analýza závažných faktorov obzvlášť odôvodnená, keďže dynamika dlhu je vo väčšej miere ovplyvnená faktormi, ktoré sú mimo kontroly vlády, než je tomu v prípade deficitu. To je uznané v článku 2 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1467/97, v ktorom sa stanovuje, že závažné faktory sa zohľadnia pri posudzovaní súladu na základe dlhového kritéria bez ohľadu na závažnosť porušenia. V tejto súvislosti je pri posudzovaní súladu s dlhovým kritériom potrebné zvážiť (a v minulosti sa aj zvážili) aspoň tieto tri hlavné aspekty vzhľadom na ich vplyv na dynamiku a udržateľnosť dlhu:

1. dodržiavanie strednodobého rozpočtového cieľa alebo postupu úprav smerom k jeho dosiahnutiu, čo má zabezpečiť udržateľnosť alebo rýchly pokrok smerom k udržateľnosti za normálnych makroekonomických podmienok. Pri stanovovaní strednodobého rozpočtového cieľa pre jednotlivé krajiny sa berie do úvahy úroveň dlhu a implicitné záväzky, dodržiavaním strednodobého cieľa alebo postupu úprav smerom k jeho dosiahnutiu by sa mala zabezpečiť konvergencia pomerov dlhu smerom k obozretným úrovniam aspoň v strednodobom horizonte;

2. štrukturálne reformy, ktoré sa už implementovali alebo podrobne opísali v pláne štrukturálnych reforiem a ktoré by mali v strednodobom horizonte posilniť udržateľnosť prostredníctvom vplyvu na rast, a tým prispieť k uspokojivému poklesu pomeru dlhu k HDP. Celkovo sa v rámci bežných hospodárskych podmienok očakáva, že dodržiavanie strednodobého rozpočtového cieľa (alebo postupu úprav smerom k jeho dosiahnutiu) spolu s realizáciou štrukturálnych reforiem (v kontexte európskeho semestra) privedú dynamiku dlhu na udržateľnú cestu prostredníctvom kombinovaného vplyvu na úroveň samotného dlhu (prostredníctvom dosiahnutia zdravej rozpočtovej pozície v rámci strednodobého rozpočtového cieľa) a na hospodársky rast (prostredníctvom reforiem).

3. Nepriaznivé makroekonomické podmienky a najmä nízka inflácia, ktoré môžu brzdiť znižovanie pomeru dlhu k HDP a obzvlášť sťažiť dodržiavanie ustanovení Paktu stability a rastu. Prostredie s nízkou infláciou spôsobuje, že dodržiavanie referenčnej hodnoty pre úpravu pomeru dlhu k HDP je pre členský štát náročnejšie. Za takýchto podmienok je dodržiavanie strednodobého rozpočtového cieľa alebo postupu úprav smerom k jeho dosiahnutiu kľúčovým závažným faktorom pri posudzovaní dodržiavania dlhového kritéria.

Vzhľadom na uvedené ustanovenia sa v nasledujúcich pododdieloch zohľadňuje: 1. strednodobá rozpočtová pozícia vrátane posúdenia súladu s požadovanou úpravou smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu a vývoja verejných investícií; 2. vývoj strednodobej pozície verejného dlhu, jeho dynamika a udržateľnosť; 3. strednodobá hospodárska pozícia vrátane súčasného stavu vykonávania štrukturálnych reforiem; 4. iné faktory, ktoré Komisia považuje za závažné; a 5. iné faktory predložené členským štátom.

4.1. Strednodobá rozpočtová pozícia

Týmto hodnotením ex post súladu Belgicka s preventívnou časťou sa zistilo, že neexistujú dostatočne presvedčivé dôkazy, ktoré by umožnili dospieť k záveru o existencii významnej odchýlky od postupu úprav Belgicka smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2018 a v rokoch 2017 a 2018 spolu. V roku 2019 a v rokoch 2018 a 2019 spolu predstavuje fiškálna úprava riziko významnej odchýlky od preventívnej časti požiadaviek Belgicka.

Celkové, štrukturálne saldo a úpravy smerujúce k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa

Celkové saldo

Celkové saldo Belgicka sa znížilo z 0,8 % HDP v roku 2017 na 0,7 % HDP v roku 2018. Pomer príjmov k HDP sa zvýšil o 0,4 percentuálneho bodu HDP a pomer výdavkov k HDP sa zvýšil o 0,2 percentuálneho bodu HDP.

Strednodobý rozpočtový cieľ a štrukturálne saldo

Belgické orgány vo svojom programe stability na rok 2019 potvrdili svoj strednodobý rozpočtový cieľ štrukturálne vyrovnaného rozpočtu . Strednodobý rozpočtový cieľ sa zdá dostatočne prísny v rámci toho, čo možno považovať za normálne hospodárske podmienky na zabezpečenie dodržiavania dlhového pravidla v strednodobom a dlhodobom horizonte. V programe stability na rok 2019 Belgicko odložilo plánované dosiahnutie cieľa z roku 2020 na rok 2021. Podľa programu stability by si dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa vyžadovalo úsilie na úrovni 0,9 % HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2019 by bolo potrebné väčšie úsilie (1,4 % HDP) z dôvodu odlišného (vyššieho) odhadu štrukturálneho deficitu v roku 2018. Podľa prognózy Komisie sa okrem toho očakáva, že štrukturálne saldo zostane v roku 2019 stabilné a za predpokladu nezmenenej politiky v roku 2020, ktorý je posledným rokom prognóz Komisie, by sa malo zhoršiť o 0,3 percentuálneho bodu HDP. Podľa Vysokej finančnej rady (High Council of Finance) dôjde za predpokladu nezmenenej politiky v roku 2021 k ďalšiemu zhoršeniu o 0,4 % HDP[7]. Výsledkom je, že dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2021 si od budúcej vlády po voľbách v máji 2019 vyžiada významné dodatočné opatrenia.

Súlad s požadovanou úpravou smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa

Rada 11. júla 2017 odporúčala Belgicku vynaložiť v roku 2018 značné fiškálne úsilie v súlade s požiadavkami preventívnej časti Paktu stability a rastu a zohľadniť pritom potrebu posilniť prebiehajúce oživenie a zabezpečiť udržateľnosť verejných financií Belgicka. Podľa spoločne dohodnutej matrice úprav v rámci Paktu stability a rastu táto úprava znamenala požiadavku, aby nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov v roku 2018 neprekročila 1,6 %. To by zodpovedalo štrukturálnej úprave na úrovni najmenej 0,6 % HDP. Zároveň Rada uviedla, že v posúdení návrhu rozpočtového plánu na rok 2018 a následnom posúdení rozpočtových výsledkov 2018 sa bude musieť náležite zohľadniť cieľ, ktorým je plnenie zámerov fiškálnej politiky, ktoré prispievajú k posilneniu prebiehajúceho oživenia a k zabezpečeniu udržateľnosti verejných financií. Po tom, ako Komisia pri príprave svojho stanoviska k návrhu rozpočtového plánu Belgicka na rok 2018 posúdila mieru oživenia v Belgicku a náležite zvážila jeho problémy v oblasti udržateľnosti, Rada 13. júla 2018 konštatovala, že v tomto ohľade netreba zohľadniť žiadne ďalšie prvky.

[7] High Council of Finance (2019), Avis „Trajectoire budgétaire en préparation du Program de Stabilité 2019-2022“. Na základe údajov poskytnutých Federálnym úradom pre plánovanie.

V roku 2018, a to na základe výsledných údajov a prognózy Komisie, prekročil rast primárnych verejných výdavkov bez diskrečných opatrení na strane príjmov a jednorazových opatrení referenčnú hodnotu výdavkov, čo viedlo k rozdielu vo výške 0,7 % HDP, čo poukazuje na významnú odchýlku. Odhaduje sa, že štrukturálne saldo zostalo v roku 2018 nezmenené, čo viedlo k rozdielu vo výške 0,6 % HDP vzhľadom na odporúčané úsilie, čo takisto poukazuje na významnú odchýlku.

Napriek tomu však, aj keď s klesajúcou tendenciou, stále pretrvávajú neistoty v súvislosti s podstatným zvýšením platieb preddavkov na dane z príjmov právnických osôb vybraných v rokoch 2017 a 2018 (približne 0,5 % HDP v každom z týchto rokov). Tento nárast príjmov je spôsobený najmä zavedením výrazne vyšších prirážok za neuhradenie platieb preddavkov na daň v dvoch krokoch v rokoch 2017 a 2018. Týmto opatrením sa zavádza trvalá zmena v načasovaní opakujúcich sa príjmov, a to aspoň čiastočným presunutím výberu daní z dodatočného vyrovnania dane na preddavky na daň, a preto sa vytvára výnimočný a dočasný vrchol daňových príjmov v rokoch 2017 a 2018. Pri základom scenári z prognózy Komisie z jari 2019 a pri rovnakej metodike ako minulý rok Komisia dospela k záveru, že akýkoľvek výber daní nad rámec trendu by sa mal považovať za jednorazový, dočasný príjem, ktorý by sa napokon od roku 2019 vyrovnal na základe nižšieho príjmu z vyrovnania daní. V ďalších analýzach, ako je analýza Národnej banky Belgicka, sa vyšší podiel zvýšenia príjmov z daní z príjmov právnických osôb v roku 2017 a 2018 považuje za dočasný, zatiaľ čo vláda hodnotí vyšší podiel ako štrukturálny. Aj po zohľadnení týchto neistôt a pri hodnotení celého nárastu ako štrukturálneho v rokoch 2017 aj 2018 sa však zdá, že v rokoch 2017 a 2018 spolu došlo k významnej odchýlke. Zároveň sa zdá, že prekročenie hranice 0,25 % HDP je na významnú odchýlku po zohľadnení týchto neistôt veľmi malé. Vzhľadom na neistotu súvisiacu s týmito údajmi Komisia uznáva, že by sa nemali vylúčiť riziká horšieho i lepšieho vývoja oproti očakávaniam a že stabilný odhad trvalého vplyvu bude merateľný až po určitom čase, zatiaľ čo výsledné údaje o daniach z príjmov právnických osôb za rok 2019 poskytnú prvý jasný obraz o rozsahu vplyvu.

Keď sa roky 2017 a 2018 posudzujú spoločne, existuje rozdiel medzi údajmi z pohľadu referenčnej hodnoty výdavkov a štrukturálneho salda, ktoré sú na rok 2017 poháňané rôznymi ukazovateľmi. Pokiaľ ide o referenčnú hodnotu výdavkov, rozdiel je vo výške 0,6 % HDP, čo poukazuje na významnú odchýlku. Pokiaľ ide o úsilie v štrukturálnom salde, rozdiel je vo výške 0,1 % HDP, čo poukazuje na určitú odchýlku. Záver, ktorý vyplýva z posudzovania rokov 2017 a 2018 spolu, závisí od jednotlivých údajov za roky 2018 a 2017. O roku 2018 sa už hovorilo vyššie. V roku 2017 rast primárnych verejných výdavkov v Belgicku bez diskrečných opatrení na strane príjmov a jednorazových opatrení prekročil referenčnú hodnotu výdavkov približne o 0,5 % HDP. Na druhej strane sa štrukturálne saldo Belgicka zlepšilo o viac než 0,8 % HDP, čo presiahlo štrukturálnu úpravu – korigovanú pre prípad vplyvu nezvyčajných udalostí – vo výške najmenej 0,58 % HDP odporúčanej Radou na tento rok. Na základe piliera štrukturálneho salda tak došlo ku kladnej odchýlke približne vo výške 0,3 % HDP. Z toho vyplývajúci rozdiel približne vo výške 0,7 % HDP medzi oboma piliermi preventívnej časti v roku 2017 si vyžaduje celkové posúdenie, v ktorom je potrebné zvážiť tieto faktory:

- Pozitívny vplyv zmeny nižších úrokových výdavkov na štrukturálne saldo (0,3 percentuálneho bodu HDP), čím sa zlepšuje údaj týkajúci sa fiškálneho úsilia na základe štrukturálneho salda, čo ale neovplyvňuje dodržiavanie referenčnej hodnoty výdavkov. Predpokladá sa, že sa v tom vhodnejšie odráža príslušné fiškálne úsilie.
- Negatívny vplyv vyššej inflácie (deflátor HDP vo výške 1,9 %) v porovnaní s očakávanou infláciou (prognóza deflátora 1,5 % HDP) na referenčnú hodnotu výdavkov

v porovnaní so štrukturálnym saldom (0,1 percentuálneho bodu HDP). Sociálne dávky a mzdy vo verejnom sektore sú indexované podľa realizovanej, nie očakávanej inflácie. Vyššia inflácia však pozitívne ovplyvňuje aj daňové príjmy. Referenčná hodnota výdavkov len zachytáva bývalý vplyv, a preto podceňuje celkovú fiškálnu pozíciu.

- Neočakávané príjmy, ktoré sú prospešné pre štrukturálne saldo, ale nie pre výdavkový pilier. V tomto ohľade predstavoval rok 2017 vrchol obchodného cyklu v Belgicku. V dôsledku toho sa vyskytli neočakávané príjmy (predstavovali približne 0,1 % HDP) najmä v dôsledku rastu príjmov z priamych a nepriamych daní presahujúcich štandardné elasticity.

- Napokon, zostávajúce neistoty týkajúce sa zaobchádzania s podstatným zvýšením platieb dane z príjmov právnických osôb vybraných v rokoch 2017 a 2018 (približne 0,5 % v roku 2017 a 0,7 % HDP v roku 2018). V roku 2017 boli zavedené vyššie prirážky za neuhradenie platieb preddavkov na daň. Tým sa zavádza trvalá zmena v načasovaní opakujúcich sa príjmov, a to aspoň čiastočným presunutím výberu daní z dodatočného vyrovnania dane na preddavky na daň, a vytvára sa výnimočný a dočasný vrchol daňových príjmov. V tejto súvislosti Komisia vyjadrila vo svojej správe z mája 2018 v článku 126 ods. 3 výhradu týkajúcu sa povahy pozorovaného zvýšenia daní z príjmov právnických osôb. Vo svojej prognóze z jari 2019 sa Komisia domnieva, že v rokoch 2017 a 2018 existuje jednorazový nárast príjmov o 0,5 % HDP, ktorý by sa mal následne kompenzovať nižšími príjmami z vyrovnania daní v nasledujúcich rokoch. Od roku 2018 dochádza k ďalšiemu štrukturálnemu zvýšeniu výberu daní vo výške 0,2 % HDP.

  V tomto ohľade sa v programe stability z roku 2019 uvažuje o vyššom podiele zvýšenia výnosu z daní z príjmov právnických osôb ako o štrukturálnom. Komisia uznáva, že je to stále jedna z možností. Následná *ex post* revízia trvalého účinku opatrenia smerom nahor by zlepšila posúdenie východiskovej rozpočtovej pozície. V dôsledku toho predstavuje pomerne konzervatívny postoj vyjadrený v prognóze Komisie z jari 2019 závažný faktor, ktorý treba vziať do úvahy pri celkovom posúdení vzhľadom na rozsah dodatočných príjmov (približne 0,5 % HDP v roku 2017 a 0,7 % HDP v roku 2018), tak ako aj vysokú mieru ich neistoty.

V rámci tejto neistoty a v súlade s minuloročnou analýzou je v kontexte tejto správy dôsledkom takéhoto závažného faktora pre celkové hodnotenie vzhľadom na rozsah dodatočných príjmov, ako aj vysokú mieru neistoty, pokiaľ ide o ich dočasnú povahu, skutočnosť, že je ťažké dospieť k záveru o význame odchýlky od postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2018 a v rokoch 2017 a 2018 spolu.

Návrh rozpočtového plánu Belgicka na rok 2019 sprevádzala formálna žiadosť o využitie flexibility dostupnej v rámci preventívnej časti v súlade so „spoločne dohodnutou pozíciou k flexibilite v rámci Paktu stability a rastu“, ktorú schválila Rada ECOFIN vo februári 2016. Belgicko požiadalo o dočasnú odchýlku od postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa vzhľadom na vykonávanie významných štrukturálnych reforiem s priaznivým vplyvom na dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Všetky príslušné časti už boli upravené predpismi a v programe stability na rok 2019 sa uvádza dôveryhodný časový harmonogram vykonávania. Žiadosť o flexibilitu pre štrukturálne reformy sa týka dôchodkovej reformy, „daňového posunu“, reformy zdaňovania príjmov právnických osôb, reformy trhu práce a reformy verejnej správy. Keďže žiadosť o dočasnú odchýlku by sa mala predložiť v roku pred

uplatnením tejto doložky, Komisia posudzovala plnenie kritérií oprávnenosti v súvislosti s doložkou o štrukturálnej reforme od roku 2019. V prognóze Komisie z jari 2019 sa uvádza, že Belgicko bude v roku 2019 naďalej dodržiavať minimálnu referenčnú hodnotu, ktorá poskytuje bezpečný priestor smerom k prahovej hodnote deficitu na úrovni 3 % HDP. Na základe toho sa Komisia domnieva, že Belgicko spĺňa podmienky pre požadovanú dočasnú odchýlku vo výške 0,5 % HDP v roku 2019 pre štrukturálne reformy. Vzhľadom na túto flexibilitu sa preto očakáva, že Belgicko bude v roku 2019 vykonávať ročné štrukturálne úpravy smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu vo výške 0,1 % HDP, čo zodpovedá nominálnej miere rastu čistých primárnych verejných výdavkov, ktorá nepresahuje 2,8 %.

Na rok 2019 sa v prognóze Komisie z jari 2019 predpokladá miera rastu výdavkov, ktorá presahuje referenčnú hodnotu 0,4 % HDP, čo poukazuje na určitú odchýlku. Predpokladá sa, že štrukturálne saldo by zasa malo zostať stabilné, čo poukazuje na určitú odchýlku (–0,1 % HDP) od odporúčanej štrukturálnej úpravy. V rokoch 2018 a 2019 spolu referenčná hodnota výdavkov poukazuje na riziko významnej odchýlky s priemernou odchýlkou na úrovni 0,6 % HDP. Predpokladaná priemerná odchýlka pre štrukturálne saldo v rovnakom období je podľa prognózy Komisie –0,3 % HDP, čo takisto naznačuje riziko významnej odchýlky. Celkové posúdenie teda potvrdzuje riziko významnej odchýlky v rokoch 2018 – 2019 spolu.

V roku 2020 sa od Belgicka vyžaduje, aby vykonávalo ročné štrukturálne úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa, čo sa premietne do nominálnej miery rastu čistých primárnych verejných výdavkov, ktorá nepresiahne 1,6 %, čo by zodpovedalo štrukturálnej úprave vo výške 0,6 % HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2019 sa očakáva, že rast nominálnych primárnych verejných výdavkov v roku 2020 bez diskrečných opatrení na strane príjmov a jednorazových opatrení prekročí uplatniteľnú referenčnú hodnotu výdavkov o 1,3 % HDP, čo poukazuje na riziko významnej odchýlky. Očakáva sa, že štrukturálne saldo sa v roku 2020 zhorší o 0,3 percentuálneho bodu HDP, čo takisto poukazuje na riziko výraznej odchýlky o 0,9 % HDP.

Po celkovom posúdení sa v súčasnosti v rokoch 2019 a 2020 očakáva významná odchýlka od postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa, čo ohrozuje súlad s požiadavkami preventívnej časti paktu.

Rámček 1: flexibilita v rámci preventívnej časti

V súvislosti s fiškálnym dohľadom, ktorý uskutočnila Komisia v posledných rokoch, malo Belgicko prospech z doložiek flexibility a príspevkov stanovených v Pakte stability a rastu. Nariadením (ES) č. 1466/97 sa zabezpečujú dodatočné výdavky, ak predstavujú nezvyčajnú udalosť, vplyv na verejné financie je značný a udržateľnosť by nebola ohrozená tým, že by sa umožnila dočasná odchýlka od postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa. V tejto súvislosti Belgicko v rokoch 2015 – 2017 využilo kumulovaný príspevok vo výške približne 763 miliónov EUR, t. j. 0,18 % HDP. Flexibilita poskytnutá Belgicku bola relevantným faktorom na zabezpečenie jeho (všeobecného) súladu s preventívnou časťou Paktu stability a rastu na základe výsledných údajov, najmä za roky 2015, 2016 a 2017. Komisia považovala súlad s preventívnou časťou aj za kľúčový zmierňujúci faktor v záujme nezačatia postupu pri nadmernom deficite napriek *prima facie* nedodržaniu referenčnej hodnoty pre úpravu pomeru dlhu k HDP.

V roku 2015 získalo Belgicko flexibilitu vo výške 0,03 % HDP na dodatočné výdavky súvisiace s mimoriadnym prílevom utečencov.

Pokiaľ ide o rok 2016, flexibilita poskytnutá Belgicku predstavovala 0,13 % HDP, pričom oprávnené dodatočné výdavky na mimoriadny prílev utečencov predstavovali 0,08 % HDP a na opatrenia súvisiace s bezpečnosťou z dôvodu závažnosti teroristickej hrozby 0,05 % HDP.

Pokiaľ ide o rok 2017, Belgicko získalo flexibilitu vo výške 0,02 % HDP na opatrenia súvisiace s bezpečnosťou.

Pokiaľ ide o rok 2019, Komisia usúdila, že Belgicko je oprávnené na dočasnú odchýlku od postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa vo výške 0,5 % HDP vzhľadom na vykonávanie významných štrukturálnych reforiem s priaznivým vplyvom na dlhodobú udržateľnosť verejných financií („doložka o štrukturálnej reforme“).

Verejné investície

V horizonte prognózy sa predpokladá, že verejné investície zostanú stabilné na úrovni 2,4 % HDP. Od roku 2009 do roku 2016 boli verejné investície nižšie než deficit verejných financií. V roku 2017 bol deficit verejných financií nižší než podiel investícií a odvtedy zostal nižší.

Federálna vláda presadzuje „Národný pakt pre strategické investície“, v rámci ktorého sa predpokladá významný nárast investícií do infraštruktúry. Jeho cieľom je identifikovať prekážky pre súkromné investície a urýchliť tieto investície v kľúčových oblastiach mobilizáciou súkromných (55 %) a verejných (45 %) prostriedkov. K iniciatíve sa môžu pripojiť regióny a spoločenstvá.

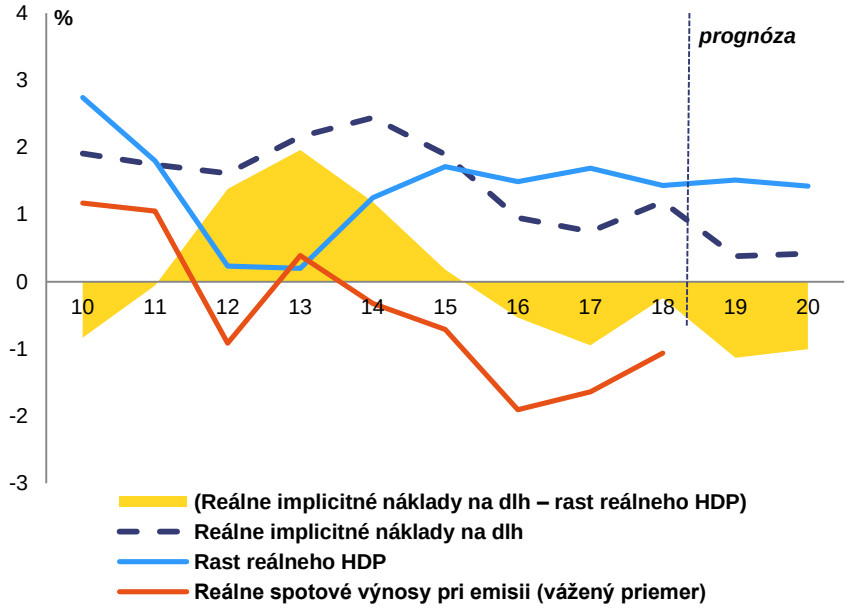
4.2. Strednodobá pozícia verejného dlhu

Dynamika dlhu

Medzi rokmi 1997 a 2007 sa pomer dlhu verejnej správy k HDP v Belgicku znížil o 36 percentuálnych bodov, a to vďaka značným (hoci postupne klesajúcim) primárnym prebytkom. Tento trend trvalého znižovania dlhu bol zastavený v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy v roku 2008. Na konci roka 2007 predstavoval dlh verejnej správy v Belgicku 87 % HDP. V roku 2014 sa zvýšil na 107 % HDP, čo predstavuje nárast o 20 percentuálnych bodov. Je porovnateľný s nárastom o 27 percentuálnych bodov v eurozóne.

Hlavnými príčinami tohto nárastu medzi rokmi 2007 a 2014 bol zvyšujúci sa efekt „snehovej gule“ (+10,5 percentuálneho bodu) a zosúladenie dlhu a deficitu (+9,4 percentuálneho bodu), pričom predchádzajúce primárne prebytky sa stratili (pozri graf 1). Efekt „snehovej gule“ je odrazom toho, ako úrokové výdavky vo všeobecnosti prekonali od roku 2008 nominálny rast. Ročný vplyv tejto dynamiky smerom nahor zaznamenaný v rokoch 2008 – 2015 bol s priemernou úrovňou 1,4 percentuálneho bodu podobný vplyvu v rokoch 1997 – 2007, pretože účinok menovateľa nižšieho nominálneho rastu bol kompenzovaný účinkom čitateľa vyplývajúcim z nižších úrokových výdavkov z hľadiska HDP. Tento druhý pomer po roku 2007 naďalej klesal, pretože neustále klesajúce úrokové miery kompenzovali rastúci pomer dlhu. Ďalší pokles úrokových výdavkov vyústil v roku 2016 po prvýkrát od roku 2011 do efektu „snehovej gule“ mierne smerom nadol.

Graf 1. Hnacie mechanizmy efektu „snehovej gule“ na verejný dlh

Podstatné zvýšenie dlhu v dôsledku zosúladenia dlhu a deficitu nastalo najmä v rokoch 2008 a 2011, keď belgický štát musel zasiahnuť do finančného systému. V roku 2008 orgány poskytli podporu spoločnostiam Fortis, KBC, Dexia a Ethias. V roku 2011 kúpil belgický štát banku Dexia Belgium, súčasnú banku Belfius. Vymáhanie časti záchrany pomocou vonkajších zdrojov vo finančnom sektore malo za následok zosúladenie dlhu a deficitu smerom nadol, ktoré v rokoch 2012 – 2017 predstavovalo 3,9 % HDP. Zostávajúce účasti predstavujú 7,8 % podiel v BNP Paribas, 100 % podiel v Belfius, 100 % podiel v poisťovni Ethias (vrátane podielov regionálnych a miestnych orgánov) a 51,4 % podiel v banke Dexia. Dividendy vyplácané finančnými inštitúciami predstavovali v roku 2018 približne 0,2 % HDP.

Od roku 2017 sa zrýchlenie kladných primárnych prebytkov stalo hlavnou hybnou silou poklesu pomeru dlhu. To poukazuje na to, že návrat k podstatným primárnym prebytkom je predpokladom na to, aby sa zadlženosť dostala na jasnú klesajúcu trajektóriu a aby sa dodržala referenčná hodnota pre úpravu pomeru dlhu k HDP.

V roku 2018 je zosúladenie dlhu a deficitu zvyšujúce dlh vo výške 0,5 % HDP najmä odrazom rozdielu medzi časovo rozlíšeným a plateným úrokom.

Podľa prognózy Komisie z jari 2019 klesne pomer dlhu k HDP v roku 2019 o 0,7 percentuálneho bodu na 101,3 % HDP. Primárny prebytok vo výške 0,8 % HDP a klesajúci efekt „snehovej gule“ vo výške 0,6 % HDP v dôsledku zvýšenia deflátora HDP a poklesu úrokových výdavkov sú čiastočne kompenzované zosúladením dlhu a deficitu smerom nahor. Podobný trend sa očakáva aj v roku 2020, keď sa dlh za predpokladu nezmenenej politiky zníži na 100,7 % HDP.

Úrokové výdavky

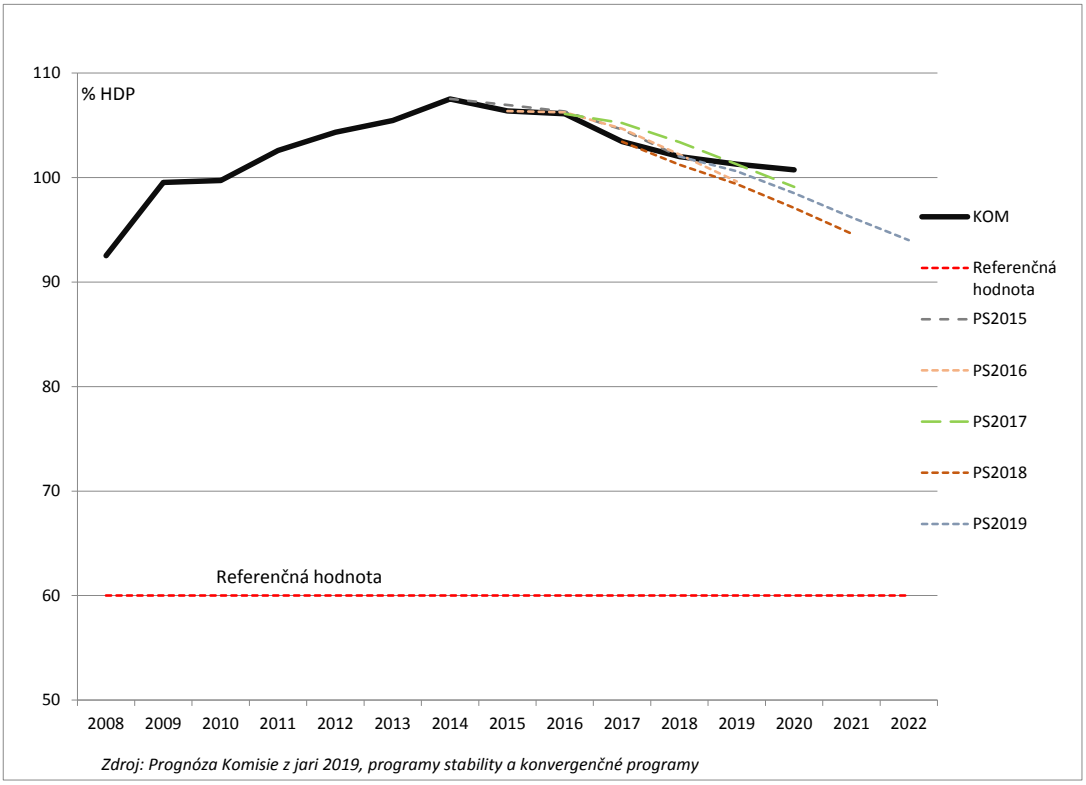
V súlade so všeobecným trendom v eurozóne sú úrokové sadzby belgických dlhových nástrojov na historických minimách. Výnos desaťročných dlhopisov dosiahol v prvom štvrťroku 2019 v priemere 0,57 %. Rozpätie medzi belgickými a nemeckými dlhopismi bolo vo všeobecnosti niekoľko rokov stabilné. V rokoch 2016, 2017, 2018 a prvom štvrťroku 2019 dosahovalo v priemere 37, 41, 35 a 53 bázických bodov (v uvedenom poradí) v porovnaní

s maximom 366 bázických bodov na konci novembra 2011. Implicitná úroková miera nesplateného dlhu v posledných rokoch neustále klesala, a to zo 4,6 % v roku 2007 na 2,4 % v roku 2018. Predpokladá sa, že v roku 2020 ďalej klesne na 2,2 %.

Udržateľnosť dlhovej služby

Belgické orgány využívajú priaznivé trhové podmienky na refinancovanie nesplateného dlhu za oveľa nižšie sadzby pri podstatne dlhšej splatnosti. Priemerná splatnosť dlhodobých emisií zostala v roku 2018 na vysokej úrovni 14,8 roka (15,0 roka v roku 2017 a 17,5 roka v roku 2016) s priemerným váženým výnosom 0,95 % (0,9 % v roku 2017 a 0,8 % v roku 2016). V dôsledku toho sa priemerná splatnosť celkového federálneho dlhového portfólia[8] na koncu roka 2018[9] zvýšila na 9,6 roka. Je najdlhšia v dejinách a dá sa prirovnať len k splatnosti približne 6 rokov do roku 2009 a 8 rokov na konci roka 2015[10]. Riziko opätovnej fixácie federálneho dlhu na 12 a 60 mesiacov[11] v roku 2018 výrazne pokleslo na 16,0 % a 40,1 % z 20,3 % a 56,8 % na konci roka 2012[12]. Zdá sa, že v súčasnosti Belgicku v krátkodobom horizonte nehrozí riziko finančného stresu. Ak by sa úrokové miery mali začať zvyšovať, vysoká úroveň dlhu znamená časom výrazné zvýšenie úrokových výdavkov, hoci vysoká priemerná životnosť do splatnosti znamená, že toto zvýšenie by sa prejavilo len postupne.

Graf 2: Odhady dlhu v následných programoch stability (% HDP)

Zdroj: Prognóza Komisie z jari 2019, programy stability a konvergenčné programy

8 Federálny dlh predstavuje 84,6 % dlhu verejnej správy.

9 Belgická dlhová agentúra, hodnotenie výhľadu na roky 2018 – 2019.

10 Belgická dlhová agentúra, hodnotenie výhľadu na roky 2018 – 2019.

11 Podiel nesplateného dlhu, ktorý je splatný v danom období alebo ktorý podlieha zmenám úrokových sadzieb z dôvodu pohyblivej úrokovej sadzby.

12 Belgická dlhová agentúra, hodnotenie výhľadu na roky 2018 – 2019.

Citlivosť na potenciálne šoky v nominálnom raste a úrokových sadzbách, ako aj nepriaznivý východiskový bod vedú v strednodobom horizonte k vysokým rizikám v oblasti udržateľnosti. Za predpokladu nezmenenej politiky sa očakáva, že úroveň dlhu sa v roku 2029 zvýši a dosiahne maximálnu úroveň 103,4 % HDP[13], čím zostane výrazne nad hranicou 60 % HDP stanovenou v zmluve. Úplným vykonaním programu stability by však dlh do roku 2029 získal klesajúci trend, hoci by v roku 2029 zostal nad úrovňou referenčnej hodnoty 60 % HDP. Fiškálne úsilie potrebné na dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa je však značné, keďže štrukturálny deficit sa za predpokladu nezmenenej politiky odhaduje v roku 2019 na 1,4 % HDP.

A napokon, udržateľnosť verejného dlhu je určená aj rastovým potenciálom hospodárstva. Ako už bolo uvedené, postupným poklesom rastu celkovej produktivity faktorov od začiatku 90. rokov 20. storočia sa znížil potenciálny rast. Zdôrazňuje to dôležitosť realizácie štrukturálnych reforiem s cieľom podporiť potenciálny rast. Pokrok v súvislosti s reformami je uvedený v časti 4.3

4.3. Strednodobá hospodárska pozícia

Napriek nedávnemu spomaleniu rastu sú makroekonomické podmienky naďalej priaznivé; a nemožno ich považovať za hlavný zmierňujúci faktor, ktorý by vysvetľoval nedostatky Belgicka, pokiaľ ide o dodržanie referenčnej hodnoty pre úpravu pomeru dlhu k HDP. V skutočnosti sa očakáva, že nominálny ekonomický rast zostane v celom horizonte prognózy stabilný. Belgicko dosiahlo obmedzený pokrok pri riešení odporúčaní pre jednotlivé krajiny z roku 2018, ale z viacročného hľadiska uskutočnilo v uplynulých rokoch dôležité štrukturálne reformy s cieľom zvýšiť udržateľnosť dôchodkového systému a reformovať zdaňovanie a trh práce vrátane indexácie miezd na účely podpory konkurencieschopnosti.

Cyklické podmienky, potenciálny rast a inflácia

Belgické hospodárstvo sa po globálnej hospodárskej recesii v roku 2009 ukázalo ako pomerne odolné. HDP sa rýchlo dostal na úrovne pred krízou. Po oživení v rokoch 2010 a 2011 však nasledovala stagnácia a nulový rast HDP v rokoch 2012 a 2013. Po silnom oživení zaznamenanom v rokoch 2014 a 2015, pričom rast dosiahol 1,4 % (2014) a 1,7 % (2015), nasledoval v roku 2016 mierny pokles na 1,5 % v dôsledku slabšieho vonkajšieho prostredia a negatívneho, aj keď prechodného vplyvu bezpečnostnej situácie spojenej s teroristickými útokmi z marca 2016. V dôsledku toho sa v roku 2017 obnovil rast a dosiahol 1,7 %. V roku 2018 sa však vrátil späť na úroveň 1,4 % a v rokoch 2019 a 2020 sa očakáva ďalší pokles na 1,2 % v dôsledku silného domáceho dopytu, ktorý by pôsobil proti klesajúcemu a negatívnemu príspevku čistého vývozu v rokoch 2019 a 2020.

[13] Fiscal Sustainability Report 2018, zväzok 2 – analýza krajiny. Odhady vychádzajú z prognózy Európskej komisie zo zimy 2019, pričom predpoklad nezmenenej politiky sa premietol do štrukturálneho primárneho salda, ktoré sa udržalo konštantné (bez nákladov spojených so starnutím obyvateľstva) na úrovni posledného roka prognózy (2020). Základný scenár vychádza z týchto dlhodobých makroekonomických predpokladov: potenciálny rast HDP zostáva okolo 1,2 %; inflácia a zmena deflátora HDP sa v strednodobom horizonte stabilizujú na úrovni 2 %; dlhodobé úrokové sadzby nových a predĺžených dlhov konvergujú v reálnom vyjadrení na 3 % do roku 2027 a krátkodobé sadzby na hodnotu, ktorá je konzistentná s dlhodobou úrokovou sadzbou a historickou (pred krízou) výnosovou krivkou eurozóny (pozri aj Európska komisia, 2012). Predpokladané náklady spojené so starnutím obyvateľstva sú založené na správe o starnutí z roku 2018.

Odhady potenciálneho rastu v Belgicku sú v priemere 1,3 % za roky 2016 – 2019. Spomalenie v porovnaní so situáciou pred rokom 2009 má široký základ, pretože odráža pokračovanie dlhodobého trendu klesajúcich ziskov v celkovej produktivite faktorov (ktorá sa v posledných rokoch odhaduje na stabilne nízkej úrovni), pokles príspevku pracovnej sily k potenciálnemu rastu (v dôsledku pomalšieho rastu obyvateľstva v produktívnom veku) a mierne nižšiu akumuláciu kapitálu. Odhaduje sa, že záporná produkčná medzera sa v roku 2017 uzavrela v porovnaní s minimom –1,6 % v roku 2013. Očakáva sa, že v rokoch 2019 – 2020 zostane kladná a stabilná na úrovni 0,2 % HDP.

Pomerne nízky rast nominálneho HDP do roku 2015 mal v týchto rokoch významný vplyv na vývoj pomeru dlhu k HDP, čím sa zvýšila štrukturálna úprava potrebná na zabezpečenie toho, aby si pomer dlhu zachoval stabilnú klesajúcu tendenciu, ako sa vyžaduje na základe referenčnej hodnoty dlhu. Primárne saldo navyše ovplyvnili aj cyklické podmienky, ktoré sa premietli do verejného dlhu.

Tabuľka 3: Makroekonomický a rozpočtový vývoj[a]

	2015	2016	2017	2018	2019		2020	
	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	PS	KOM	PS
Reálny HDP (% zmena)[b]	1,7	1,5	1,7	1,4	1,2	1,3	1,2	1,4
Deflátor HDP (% zmena)	1,0	1,8	1,7	1,2	1,5	1,7	1,6	1,6
Potenciálny HDP (% zmena)	1,2	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3
Podukčná medzera (% potenciálneho	-0,3	-0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Hrubý dlh verejnej správy	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
Saldo verejnej správy	-2,4	-2,4	-0,8	-0,7	-1,3	-0,8	-1,5	-0,2
Primárne saldo	0,6	0,4	1,6	1,6	0,8	1,3	0,5	1,8
Jednorazové a iné dočasné opatrenia	0,1	0,0	0,5	0,6	0,0	0,0	0,1	0,0
Tvorba hrubého fixného kapitálu vlády	2,3	2,2	2,2	2,4	2,4	2,4	2,5	2,4
Saldo očistené od cyklických vplyvov	-2,2	-2,3	-1,0	-0,8	-1,4	-0,9	-1,6	-0,3
Primárne saldo očistené od cyklických	0,8	0,5	1,5	1,4	0,7	1,2	0,4	1,6
Štrukturálne saldo[c]	-2,3	-2,3	-1,4	-1,4	-1,4	-0,9	-1,8	-0,3
Štrukturálne primárne saldo	0,7	0,6	1,0	0,9	0,7	1,2	0,3	1,6

Poznámky:

[a] V percentách HDP, pokiaľ sa neuvádza inak.

[b] Kalendárne upravené len v PS.

[c] Saldo očistené od cyklických vplyvov bez jednorazových a iných dočasných opatrení.

Zdroj: Program stability na rok 2019 (PS) a prognóza Komisie z jari 2019 (KOM)

Zlepšenie makroekonomických podmienok, ktoré nastalo od roku 2016, však znamená, že už ich nemožno považovať za hlavný zmierňujúci faktor pri vysvetľovaní rozdielu oproti referenčnej hodnote dlhu (1,1 % HDP v roku 2018 podľa spätne orientovanej konfigurácie). Po dlhšom období nízkeho rastu domácich cien do roku 2015 sa inflácia v Belgicku zrýchlila na 2,2 % v roku 2017 a 2,3 % v roku 2018. Očakáva sa, že deflátor HDP sa zrýchli z 1,2 % v roku 2018 na 1,5 % v roku 2019 a na 1,6 % v roku 2020, čo je pod úrovňou zaznamenanou v rokoch 2016 (1,8 %) a 2017 (1,7 %). Očakáva sa, že nominálny rast HDP sa mierne zvýši z 2,6 % v roku 2018 na 2,8 % v rokoch 2019 a 2020, pričom zostane pod úrovňou zaznamenanou v rokoch 2016 (3,1 %) a 2017 (3,4 %).

Klesajúce úrokové miery vytvorili podporný rámec pre rozpočtovú konsolidáciu. Implicitná nominálna úroková sadzba belgického verejného dlhu v posledných dvoch desaťročiach nepretržite klesala a tento trend sa v posledných rokoch zrýchlil. V dôsledku toho sa celkové úrokové výdavky verejnej správy ako podiel na HDP naďalej znižovali. Medzi rokmi 2008 a 2018 klesli úrokové výdavky približne o 1,6 percentuálneho bodu HDP, čo predstavovalo

pokles úrokových výdavkov o 0,4 percentuálneho bodu HDP v roku 2017 a 0,1 percentuálneho bodu HDP v roku 2018. Na pozadí klesajúcich úrokových výdavkov je stabilné štrukturálne saldo v rokoch 2018 – 2019 sprevádzané zhoršením štrukturálneho primárneho salda v rokoch 2018 (–0,1 percentuálneho bodu) a 2019 (–0,2 percentuálneho bodu). Analýza citlivosti v programe stability na rok 2019 poukazuje na to, že lineárny nárast výnosovej krivky o 100 percentuálnych bodov by znamenal v roku 2019 vyššie náklady o 0,03 % HDP, čo by sa v roku 2022 zvýšilo na 0,25 % HDP[14], hoci v porovnaní so základnou úrovňou klesajúcich úrokových platieb. Zdôrazňujú sa v nej riziká spojené s konsolidačnou stratégiou, ktorá sa výrazne opiera o neočakávané zisky vyplývajúce z nižších úrokových výdavkov.

Štrukturálne reformy

Komisia vo svojom oznámení z 13. januára 2015 posilnila prepojenie medzi účinným vykonávaním štrukturálnych reforiem, investíciami a fiškálnou zodpovednosťou na podporu zamestnanosti a rastu v rámci existujúcich pravidiel Paktu stability a rastu.

V správe o Belgicku z roku 2019 sa dospelo k záveru, že krajina dosiahla obmedzený pokrok pri riešení odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2018. Obmedzený pokrok sa dosiahol pri rozdeľovaní fiškálnych cieľov medzi rôzne úrovne verejnej správy spôsobom, ktorý sa dá presadzovať, a pri zlepšovaní zloženia verejných výdavkov. Na rozdiel od roku 2018, keď bola dosiahnutá dohoda medzi všetkými úrovňami verejnej správy týkajúca sa dosiahnutia strednodobého rozpočtového cieľa do roku 2020, tento rok vyjednávací výbor[15] len vzal na vedomie celkovú trajektóriu programu stability smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa do roku 2021 (t. j. formálne ju neschválil). Okrem toho, ako sa to robilo v minulosti, neexistovali žiadne formálne záväzky týkajúce sa ročných fiškálnych cieľov medzi jednotlivými podriadenými útvarmi v rámci každého subjektu. Vzhľadom na to, že belgická vláda nemá od decembra 2018 v súlade s vnútroštátnymi ústavnými pravidlami a/alebo dohovormi plnú rozpočtovú právomoc, sa výbor navyše rozhodol označiť fiškálne ciele v programe stability za „indikatívne“. Pokiaľ ide o revízie výdavkov, flámsky región realizuje pilotný program na ich zavedenie ako štrukturálneho prvku svojho rozpočtového rámca. Federálna vláda pracuje na strategickom pláne na integráciu revízií výdavkov do svojho rozpočtového procesu. Napriek tomu sa na federálnej úrovni doteraz nevykonala žiadna revízia výdavkov, a to napriek vysokým potrebám prehodnotenia priorít výdavkov. V Národnom pakte pre strategické investície sa medzitým predpokladá zvýšenie investícií do infraštruktúry do roku 2030 vo výške 150 miliárd EUR, z toho 82,5 miliardy EUR vynaloží súkromný sektor. Napriek tomu, že spoločenstvá zavádzajú veľké vzdelávacie reformy (napr. týkajúce sa niekoľkých sektorov vo flámskom spoločenstve a Pacte d'Excellence francúzskeho spoločenstva), v oblasti odborného vzdelávania a podpory rovnosti sa dosiahol obmedzený pokrok. Obmedzený pokrok sa dosiahol pri podpore investícií do kapitálu založeného na vedomostiach, aj keď sa opatrenia na regionálnej úrovni, úrovni spoločenstiev a federálnej úrovni líšia, pokiaľ ide o rozsah. Pokrok v sektorovej regulácii bol celkovo obmedzený, a to vrátane zlepšenia fungovania maloobchodného sektora. Pokiaľ ide o určité profesionálne služby, regulačné obmedzenia naďalej bránia hospodárskej súťaži.

[14] Program stability Belgicka, 2019 – 2022, s. 21.

[15] Vyjednávací výbor (Comité de concertation/Overlegcomité) združuje všetky belgické samosprávy, aby dosiahli spoločnú pozíciu v prípade spoločných právomocí alebo aby riešili konflikty medzi samosprávami.

V správe o krajine sa ďalej zdôrazňujú opatrenia podporujúce nedávny hospodársky rast založený na tvorbe pracovných miest prostredníctvom zlepšenej konkurencieschopnosti vrátane „daňového posunu“; súvisiacej reformy trhu práce, ktorá okrem iného podporuje politiky spomalenia rastu miezd; ako aj reformy dane z príjmov právnických osôb. Bolo uzákonené postupné znižovanie daní z príjmov fyzických osôb a príspevkov zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie, s viac ako proporcionálnym znižovaním v prípade nižších platov. Zameranie sa na nízke mzdy zvýhodňuje mladých a nízkokvalifikovaných pracovníkov, ktorí majú zvyčajne nižšie mzdy, ale aj najnižšiu mieru zamestnanosti; podporuje sa tak aktivácia niektorých z najzraniteľnejších skupín. Práca je však v Belgicku naďalej vysoko zdanená ako faktor výroby. Aj keď sa daňovým posunom znížilo daňovo-odvodové zaťaženie (daň z príjmu plus príspevky zamestnávateľov a zamestnancov) pre zárobkovo činné osoby s veľmi nízkou mzdou (päťdesiat percent priemernej mzdy), pre zárobkovo činné osoby s priemernou mzdou zostáva najvyšším v EÚ. Pokiaľ ide o vysoké daňové zaťaženie pracovnej sily, je spôsobené úzkymi daňovými pásmami fyzických osôb, aj keď sa „daňovým posunom“ rozšírila základňa 40 % daňového pásma, pretože aj zárobkovo činné osoby s priemernou mzdou podliehajú najvyššej sadzbe dane z príjmu. Rozšírenie daňovej základne znížením daňových výdavkov by mohlo priniesť potrebné príjmy na rozšírenie daňových pásiem, keďže rozsiahle využívanie daňových výdavkov znižuje efektívnosť belgického daňového systému. V tejto súvislosti nedávna reforma dane z príjmov právnických osôb, vďaka ktorej sa prejde na systém s nižšími zákonnými sadzbami a nižším počtom prípadov oslobodenia od dane, pomôže zjednodušiť daňový systém a zvýšiť atraktívnosť belgického hospodárstva.

Belgicko v uplynulých rokoch modernizovalo svoj verejný dôchodkový systém. Prvý súbor dôchodkových reforiem bol uzákonený v roku 2015. Obmedzili sa možnosti predčasného odchodu do dôchodku, a to ďalším sprísnením štandardných požiadaviek oprávnenosti na predčasný odchod do dôchodku a zvýšením zákonného veku odchodu do dôchodku zo 65 na 66 rokov v roku 2025 a na 67 rokov do roku 2030. V dôsledku týchto reforiem a vzhľadom na nové demografické prognózy pracovnej skupiny pre starnutie obyvateľstva z roku 2018 pre Belgicko sa očakáva, že verejné výdavky na dôchodky sa do roku 2070 zvýšia o 2,9 percentuálneho bodu HDP, väčšinou v nasledujúcich dvoch desaťročiach, v porovnaní s hodnotou 3,3 percentuálneho bodu, ktorá sa očakávala pred prijatím reforiem (s horizontom rokov 2013 – 2060). Predpokladá sa však, že stredná dĺžka života sa bude zvyšovať rýchlejšie než skutočný vek odchodu do dôchodku. Predovšetkým zavedenie prepojenia medzi predčasným a zákonným vekom odchodu do dôchodku na jednej strane a zvýšením strednej dĺžky života na strane druhej by pomohlo obmedziť náklady spojené so starnutím obyvateľstva po roku 2030. Podmienky na predčasný odchod do dôchodku pre niekoľko veľkých skupín štátnych zamestnancov okrem toho zostávajú priaznivejšie než štandardné podmienky. Predpokladá sa, že verejné výdavky na dlhodobú starostlivosť sa do roku 2070 zvýšia o 1,7 percentuálneho bodu HDP, čo je nadpriemerný nárast, ktorý sa už začína na jednej z najvyšších úrovní v EÚ.

Po uverejnení správy o krajine z roku 2019 však parlament prijal niekoľko dodatočných opatrení. Zahŕňajú dohodu o pracovných miestach (Jobs deal), balík 28 opatrení na trhu práce rozdelených na dva piliere: fiškálny a sociálny. Zahŕňajú nové stimuly na podporu vytvárania pracovných miest a zamestnanosti, podporu odbornej prípravy na pracovisku a zvyšovania kvalifikácie a zvyšovanie účasti starších pracovníkov a poskytujú ďalšie možnosti mobility pre pracovníkov nad rámec už existujúcej možnosti „cash for car“ (peniaze namiesto auta). Napokon prebieha reforma verejnej správy, ale program neposkytuje kvantitatívne podrobnosti o jej vplyve.

4.4. Iné faktory, ktoré Komisia považuje za závažné

Spomedzi iných faktorov, ktoré Komisia považuje za závažné, sa osobitná pozornosť venuje finančným príspevkom na podporu medzinárodnej solidarity a na dosiahnutie cieľov politiky Únie, dlhu, ktorý vznikol ako forma dvojstrannej a mnohostrannej podpory medzi členskými štátmi v súvislosti so zabezpečením finančnej stability, a dlhu súvisiaceho s operáciami finančnej stabilizácie počas veľkých finančných výkyvov [článok 2 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1467/97].

Záchrannými operáciami vo finančnom sektore sa vysvetľuje časť zvýšenia dlhu od roku 2007, ako sa uvádza v časti 4.2. Priamy kumulatívny vplyv týchto operácií na dlh dosiahol v roku 2011 takmer 7 % HDP, ale od roku 2018 klesol na približne 3 % HDP v dôsledku predaja niektorých nadobudnutých aktív, ako aj splácania úverov. Podmienené záväzky týkajúce sa záruk poskytnutých finančnému sektoru sa všetky týkajú banky Dexia. Pri očakávaní úplného vyriešenia belgický štát ručí za 51,4 % záväzkov banky Dexia. Tieto záruky dosiahli k aprílu 2019 úroveň 7,4 % HDP, čo predstavuje pokles z 8,7 % na konci roka 2016.

V článku 12 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 473/2013 sa vyžaduje, aby sa v tejto správe zohľadnil aj „*rozsah, v akom dotknutý členský štát zohľadnil stanovisko Komisie k návrhu rozpočtového plánu členského štátu podľa článku 7 ods. 1*“ toho istého nariadenia. V stanovisku Komisie k návrhu rozpočtového plánu Belgicka na rok 2019 sa poukázalo na riziko nedodržania ustanovení Paktu stability a rastu v rokoch 2018 – 2019. Predpokladalo sa najmä riziko významnej odchýlky od požadovanej úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa a riziko nedodržania referenčnej hodnoty na zníženie dlhu v rokoch 2018 a 2019. Komisia vyzvala orgány, aby v rámci vnútroštátneho rozpočtového postupu vykonali opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu rozpočtu na rok 2019 s Paktom stability a rastu a aby neočakávané zisky použili na urýchlenie znižovania pomeru dlhu verejnej správy k HDP. V parlamente však nebol prijatý federálny rozpočet na rok 2019. Po odstúpení belgického premiéra 18. decembra 2018 prijala úradnícka vláda rozpočty na „bežné záležitosti“. Od marca 2019 parlament ďalej konkretizoval zostávajúce opatrenia „dohody o pracovných miestach“ (pozri časť 4.3.).

4.5. Iné faktory predložené zo strany členského štátu

Belgické orgány zaslali 31. mája 2019 dokumenty týkajúce sa závažných faktorov v súlade s článkom 2 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1467/97 (ďalej len „pripomienky Belgicka“). Analýza prezentovaná v ostatných častiach tejto správy už zahŕňa väčšinu faktorov predložených orgánmi.

V pripomienkach Belgicka sa zdôrazňuje vplyv „daňového posunu“ a „*dohody o pracovných miestach*“ na posilnenie vytvárania pracovných miest prostredníctvom ponuky pracovnej sily a dopytu po nej. V tomto ohľade sa posunom znižujú náklady práce a zaťaženie príjmov z práce; zatiaľ čo dohodou sa podporuje ďalšia účasť na trhu práce vrátane voľných pracovných miest v profesiách, ktoré čelia nedostatku pracovných síl. Pripomienky orgánov sa vzťahujú aj na reformu dane z príjmov právnických osôb, ktorou sa zaviedol výrazný pokles daňovej sadzby pre podniky, s osobitným vplyvom na malé a stredné podniky (MSP). Poukazujú na strategický plán verejných investícií („*Národný pakt pre strategické investície*“), v ktorom sa už identifikovalo šesť tematických a štyri prierezové oblasti, v ktorých budú musieť nové prichádzajúce vlády ďalej špecifikovať investície. Nakoniec sa v nich zdôrazňuje nepretržitá reforma dôchodkového systému s opatreniami, ktoré sa už realizovali v predchádzajúcom legislatívnom období, s cieľom stanoviť prísnejšie podmienky predčasného odchodu do dôchodku v súvislosti s vekom a kariérou a nové opatrenia na zvýšenie veku predčasného odchodu do dôchodku, harmonizáciu režimov, riešenie niektorých foriem zneužívania a stimulovanie dôchodkov druhého piliera.

Medzi ďalšie relevantné faktory, ktoré predložili belgické orgány, patrí všeobecný konsenzus v Belgicku týkajúci sa zníženia verejného dlhu a deficitov, o čom svedčí systém prísnej rozpočtovej disciplíny, ktorý zaviedla úradnícka vláda od decembra 2018. V belgických pripomienkach je zahrnuté aj posúdenie vývoja platieb preddavkov na dane z príjmov právnických osôb. Rozoberá sa najmä vývoj v štrukturálnej a jednorazovej zložke. Pokiaľ ide o štrukturálnu zložku, dôvodom je okrem iného reformovaná a znížená fiktívna sadzba zníženia úrokov a zvýšenie hrubého prevádzkového prebytku spoločností. Pokiaľ ide o jednorazovú zložku, súvisí s prechodom od výmeru dane na preddavkové platby v dôsledku zvýšenej pokuty pre spoločnosti, ktoré od 1. januára 2017 nehradia preddavkové platby. Orgány odhadujú rovnaké (50 %) rozloženie medzi týmito dvoma zložkami.

5. ZÁVERY

Hrubý dlh verejných financií na konci roka 2018 bol vo výške 102,0 % HDP a bol vysoko nad referenčnou hodnotou 60 % HDP. Belgicko v roku 2018 nedodržalo referenčnú hodnotu pre úpravu pomeru dlhu k HDP. Okrem toho sa v prognóze Komisie neočakáva, že Belgicko splní referenčnú hodnotu pre úpravu pomeru dlhu k HDP v roku 2019 ani v roku 2020, a to na základe predpokladu nezmenenej politiky. Z toho vyplýva, že pred zohľadnením všetkých závažných faktorov sa zdá, že dlhové kritérium stanovené v zmluve nie je v roku 2018 *prima facie* splnené. V súlade so zmluvou sa v tejto správe skúmajú aj závažné faktory.

Celkové posúdenie dodržiavania preventívnej zložky poukazuje na veľké neistoty súvisiace s kľúčovými faktormi fiškálnej výkonnosti v rokoch 2017 a 2018, najmä pokiaľ ide o rozsah, v akom je nedávne zlepšenie celkového salda štrukturálnej povahy. Nemožno vylúčiť, že v období rokov 2017 a 2018 spolu došlo k významnej odchýlke, a to aj po zohľadnení týchto neistôt. Zároveň sa v každom prípade zdá, že prekročenie hranice 0,25 % HDP je na významnú odchýlku po zohľadnení týchto neistôt veľmi malé. Na základe toho preto neexistujú dostatočne presvedčivé dôkazy, ktoré by umožnili dospieť k záveru o existencii významnej odchýlky od postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2018 a v rokoch 2017 a 2018 spolu. Usudzuje sa, že Belgicku hrozí v roku 2019 riziko určitej odchýlky a v rokoch 2018 a 2019 spolu a v roku 2020 mu hrozí riziko významnej odchýlky. Od roku 2019 by sa teda mali prijať potrebné opatrenia, aby sa dosiahol súlad s ustanoveniami Paktu stability a rastu. Bolo by obozretné využiť akékoľvek neočakávané zisky na ďalšie zníženie pomeru dlhu verejnej správy k HDP. Pomer dlhu Belgicka k HDP sa zároveň od roku 2014 znížil o 5,5 percentuálneho bodu a predpokladá sa, že do roku 2020 sa zníži ešte o 1,3 percentuálneho bodu, a to aj napriek výraznému zosúladeniu dlhu a deficitu v súvislosti so zvýšením dlhu v uplynulých a nasledujúcich rokoch.

Belgicko dosiahlo pokrok pri realizácii štrukturálnych reforiem oznámených od začiatku roka 2015, najmä v oblasti dôchodkov, konkurencieschopnosti a zdaňovania. Pri niektorých z týchto reforiem sa pokrok považuje za významný. Očakáva sa, že prispejú k zvýšeniu potenciálu rastu hospodárstva a zníženiu rizík makroekonomických nerovnováh, čím budú mať v strednodobom až dlhodobom horizonte pozitívny vplyv na udržateľnosť dlhovej služby. Na základe rozpočtovo nie neutrálnej povahy vykonanej daňovej reformy sa však zhoršila rozpočtová pozícia v rokoch 2017 a 2018. Belgické orgány v liste zaslanom Komisii 31. mája 2019 zdôraznili svoj záväzok k štrukturálnym reformám a strategickému plánu verejných investícií.

Analýza prezentovaná v tejto správe zahŕňa posúdenie všetkých závažných faktorov, a to najmä: i) makroekonomické podmienky, ktoré sa už nepovažujú za faktor vysvetľujúci rozdiel Belgicka oproti referenčnej hodnote pre úpravu pomeru dlhu k HDP; ii) vykonávanie štrukturálnych reforiem podporujúcich rast v uplynulých rokoch, pričom niektoré z nich sa považujú za podstatné a predpokladá sa, že pomôžu zlepšiť udržateľnosť dlhovej služby, aj keď majú dočasný nie neutrálny vplyv na rozpočet; iii) skutočnosť, že neexistujú dostatočne presvedčivé dôkazy, ktoré by umožnili dospieť k záveru o existencii významnej odchýlky od postupu úprav Belgicka smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2018 a v rokoch 2017 a 2018 spolu. Súčasná analýza nie je vo všeobecnosti úplne presvedčivá, pokiaľ ide o to, či je alebo nie je dodržané dlhové kritérium vymedzené v zmluve a v nariadení (ES) č. 1467/1997.